

**M. Chołodecki, A. Piszcz, T. Skoczny (red.),
Prawo pocztowe. Komentarz,
Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2018, ss. 1057**

Autorami komentarza przygotowanego z udziałem i pod redakcją M. Chołodeckiego, A. Piszcz i T. Skoczny, są również M. Czyżak, M. Etel, A. Jurkowska-Gomułka, P. Korycińska-Rządca, M. Kosiarski, D. Kościuk, K. Prokop, A. Salbert, S. Syp oraz A. Tworkowska-Baraniuk. Komentarz został opublikowany w dobrze znanej serii wydawniczej „Komentarzy Becka”. Warto podkreślić zaangażowanie wydawnictwa C.H. Beck w zakresie prawa pocztowego, gdyż w roku 2017 wydany został w serii „Krótkie Komentarze Becka” komentarz do tej samej ustawy autorstwa M. Gaj, T. Laprus-Bałuka i A. Zaborowskiej.

Celowość przygotowania i publikacji obszernego komentarza do prawa pocztowego jest bezsporna. Przemawia za tym przede wszystkim powszechność usług objętych komentowaną ustawą, z których korzystają nie tylko obywatele, lecz także w szerokim zakresie przedsiębiorcy, organy państwowe i jednostki samorządu terytorialnego. Od prawidłowego funkcjonowania sfery usług pocztowych uzależniona jest sprawność i efektywność działania wielu sektorów administracji i gospodarki. Obok klasycznych usług związanych z przesyłkami listowymi, które podlegają zmianom związanym z rozwojem komunikacji elektronicznej, niezwykle dynamicznie rozwija się sektor usług kurierskich, stanowiących niezbędne zaplecze dla handlu internetowego. W sektorze pocztowym funkcjonuje jeden z największych pracodawców krajowych. Skala inwestycji, jakie należy zrealizować w celu podjęcia działalności w sektorze pocztowym jest znacząca, a zatem znaczenie pewności prawnej przy podejmowaniu decyzji gospodarczych w tym sektorze ma kluczowe znaczenie. W literaturze prawniczej można odnotować rosnące zainteresowanie tym obszarem regulacji. Mimo dość stabilnego przedmiotu regulowanych usług pocztowych i umiarkowanego tempa zmian technologicznych w zakresie podstawowych usług pocztowych, stan prawa w tym zakresie ulega ciągłym zmianom w związku z dostosowywaniem sektora pocztowego do wymagań gospodarki rynkowej i ograniczeń wynikających z regulacji unijnych. Dostępne publicznie informacje na temat zamierzeń rozwojowych sektora pocztowego związanych z zastosowaniem nowych technologii i upowszechnieniem nowych rodzajów usług uzasadniają zwiększoną uwagę poświęconą temu obszarowi regulacji prawnej.

Przy dokonywaniu oceny koncepcji komentarza kilka spraw wymaga szczególnego podkreślenia. Bardzo trafnie dobrany został zespół autorski uczestniczący w pracach nad komentarzem. Łączy on trzy ważne elementy, konieczne dla skonstruowania opracowania o dużej przydatności praktycznej, a jednocześnie istotnego dla refleksji prawniczej w obszarze publicznego prawa gospodarczego. W zespole autorskim występują osoby o profilu akademickim, reprezentujące znaczny dorobek w zakresie publicznego prawa gospodarczego, osoby o wielkim doświadczeniu praktycznym związanym z obsługą podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na rynku pocztowym oraz osoby uczestniczące w działalności regulacyjnej prowadzonej przez państwo na tym rynku. Ta kompozycja wiedzy i doświadczenia jest gwarancją przydatności komentarza dla

praktyki gospodarczej i wysokich walorów tego opracowania z punktu widzenia rozwoju teorii prawa. Wartościowe propozycje interpretacyjne dotyczące poszczególnych przepisów wymagają nie tylko pełnej znajomości codziennej praktyki związanej ze stosowaniem tych przepisów, lecz także, ze względu na ułomność procesów legislacyjnych, specyficzny wpływ prawodawstwa unijnego na prawo krajowe i niestabilność orzecznictwa – ciągłego odwoływania się do podstawowych reguł wykładni, uwarunkowań konstytucyjnych i dorobku teorii prawa.

Sposób opracowania materiału zawartego w komentarzu jest wyznaczony zarówno formułą wydawniczą komentarza, jednolitą dla tej serii publikacyjnej, jak i inwencją autorów. Sposób opracowania uwag do poszczególnych przepisów ma kluczowe znaczenie dla przydatności opracowania w praktyce prawniczej i łatwości korzystania z tekstu komentarza. Materiał składający się na uwagi do poszczególnych artykułów jest podzielony bardzo przejrzysto. Tytuły poszczególnych uwag pozwalają na szybkie odszukanie potrzebnego materiału. Niektóre z tych tytułów mogą budzić pewne wątpliwości ze względu na obszerność sformułowań w porównaniu z zasadniczym tekstem, ale co do zasady ta formuła redakcyjna poprawia przejrzystość tekstu. Dodatkowym elementem organizującym tekst komentarza jest stosowanie pogrubionej czcionki, która ma zwracać uwagę na kluczowe sformułowania w obrębie poszczególnych uwag. Niekiedy można jednak odnieść wrażenie, że ta forma jest nieco nadużywana. Bardzo przejrzysta jest formuła spisów treści dotyczących poszczególnych artykułów, która ułatwia odszukiwanie fragmentów interesujących czytelnika. Tzw. uwagi wprowadzające do poszczególnych, obszerniejszych artykułów pozwalają na wyrobienie sobie przez Czytelnika ogólnego spojrzenia na te fragmenty regulacji. W tych uwagach znajdujemy także wskazanie wcześniejszych praktycznych doświadczeń w zakresie komentowanych przepisów. Na uwagę zasługuje wiele odniesień do poprzednich faz regulacji rynku pocztowego. Uwagi poświęcone tym sprawom pozwalają na prześledzenie i wyjaśnienie sposobu kształtowania się aktualnego stanu regulacji w poszczególnych kwestiach. Bardzo istotne znaczenie dla wyjaśnienia krajowych przepisów mają liczne nawiązania do postanowień dyrektyw unijnych, które pozwalają na prawidłowe odczytanie celów i intencji związanych z wprowadzeniem komentowanych przepisów. Autorzy często sięgają również do uzasadnień projektów aktów ustawowych zmieniających prawo pocztowe, próbując w ten sposób odczytać rzeczywiste intencje prawodawcy. Autorzy odnoszą się szczegółowo do aktów wykonawczych do prawa pocztowego, zapewniając w ten sposób całościowy obraz funkcjonowania poszczególnych rozwiązań. W komentarzu wykorzystano również liczne materiały wypracowane przez praktykę administracyjną, stanowiska organów krajowych i unijnych oraz inne źródła. Należy podkreślić jednolitość ujęcia poszczególnych rodzajów uwag, mimo stosunkowo dużej liczby autorów uczestniczących w przygotowaniu komentarza.

Uwagę zwraca pełne wykorzystanie dorobku doktryny w obszarze prawa pocztowego i innych sektorów infrastrukturalnych. Bardzo starannie zestawiona jest literatura wykorzystana do przygotowania poszczególnych rozdziałów opracowania. Dzięki temu komentarz będzie stanowił również punkt wyjścia dla prac o charakterze monograficznym dotyczących sektora pocztowego. Autorzy stosują odesłania do wcześniejszych opracowań poświęconych komentowanym zagadnieniom, co powoduje, że komentarz staje się również przewodnikiem po całym dorobku teorii i praktyki prawniczej w obszarze prawa pocztowego. W bardzo szerokim zakresie wykorzystane zostało również orzecznictwo sądowe zarówno krajowe, jak i europejskie.

Walory użytkowe komentarza podnosi uwzględnienie w opracowaniu tych fragmentów innych aktów prawnych, które bezpośrednio są związane z funkcjonowaniem sektora pocztowego. W szczególności dotyczy to komentarza do przepisów działu X prawa telekomunikacyjnego odnoszącego się do organów właściwych w sprawach telekomunikacji i poczty i postępowania przed Prezesem UKE. Komentarz skupiony jest na tych aspektach, które przede wszystkim dotyczą aktywności Prezesa UKE w dziedzinie poczty, ale może być przydatny również dla Czytelników zainteresowanych aktywnością Prezesa UKE w dziedzinie telekomunikacji. Bardzo przydatny powinien być komentarz do kodeksu postępowania cywilnego w części dotyczącej postępowania w sprawach z zakresu regulacji telekomunikacji i poczty. Przepisy k.p.c. dotyczące tych zagadnień są z reguły objaśniane w komentarzach do k.p.c. w sposób dość skrótowy. Obszerne wyjaśnienia tych przepisów, uwzględniające aktualne orzecznictwo i literaturę, są niewątpliwie bardzo przydatnym uzupełnieniem zasadniczych wywodów dotyczących materialnego prawa pocztowego. Uwzględnienie przepisów procesowych zdecydowanie podnosi walory użytkowe opracowania. Komentarz uwzględnia również jeden z aktów prawa unijnego istotnych dla obszaru prawa pocztowego. W końcowej części skomentowano decyzję Komisji z dnia 10 sierpnia 2010 r. ustanawiającą Europejską Grupę Regulacji Rynku Usług Pocztowych.

Powyższe cechy komentarza powodują, że powinien on stanowić kluczową pozycję literatury prawniczej wspierającą funkcjonowanie przedsiębiorców sektora pocztowego oraz administracji państwowej odpowiedzialnej za regulację tego sektora. Sposób autorskiego opracowania tekstu zasługuje na uznanie za przejrzystość, walory użytkowe oraz wysoki poziom merytoryczny.

Prof. dr hab. Stanisław Piątek

Wydział Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego

spiatek@wz.uw.edu.pl